

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:2

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr H. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Job. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. G. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuyper, 's-Gravenhage; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Thuis, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielenga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breenstraat 14, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland en Ned.-Indië f7.50 per jaar.
Advertentiën: 25 ct p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Het Amerikaansche Wijkkerkenstelsel — ons ten voorbeeld IV. — Uit de Schrift: Verzaadiging der vreugde (Ps. 104:11). — Kerkelijk Leven. May met een verlatende Bijbelvertaling langer gesproken? XX. Schrift- en Schriftbespreking IV. Bijeenroeping van de Generale Synode verzoekt. Bidden en preken. Geen last. — Pop. Wetenschappelijke Schetsen: Over den Satan. — Oproeping en Onderwijs: Een professor in de Paedagogiek. Geen verder debat. Samen bouwen. — Literatuur en Kunst: „Den Vaderlant getoewo“. Herman Bönig, De Bezinnende Van. — Bij de Buiten, Kerken, Peristemen. — Psychologie. Boekbespreking. — Kerknieuws.

HET AMERIKAANSCH WIKKERKEN-STELSEL — ONS TEN VOORBEELD.

IV.

Het groot aantal kerkgebouwen is niet alleen te verklaren uit de talrijkheid van de „denominations“, maar niet minder draagt het streng doorgevoerde parochiestelsel het zijne er toe bij.

Om drieënveertig redenen ontstaat er een nieuwe parochiekerk.

1. omdat een kerkgebouw te klein wordt voor de steeds groeiende gemeente.

2. omdat er een nieuwe wijk ontstaat.

3. omdat tengevolge van het Amerikaansche sabbatproces het sterk toenemende Engelsch sprekende deel der gemeente om eigen diensten vraagt.

Om het leven van een Amerikaansche parochiekerk goed te laten kunnen, kiezen wij er één van uit en deelen allerlei bijzonderheden omtrent haar mee.

In den staat van inkomsten en uitgaven treft allereerst het eindeijfer.

De inkomsten bedroegen niet minder dan 10¹/₂ duizend dollar.

Op een gemeente van 1483 zielen beteekent dat ruim 10 dollar of 25 gulden (om er een rond getal van te maken) per ziel.

Als in de kerk van Amsterdam-Centraal met haar 20 duizend zielen op een gelijke bijdrage kon worden gerekend, dan zou zij jaarlijks een inkomen hebben van meer dan een half miljoen gulden!

Daarbij zouden dan zijn inbegrepen: zending, evangelisatie, opleiding tot den dienst des Woords, hulpbehoevende kerken.

Maar goed, 't zou toch een bedrag zijn om van te watertanden.

Nu is het waar, dat de levensstandaard in Amerika hooger is dan hier, zoodat men niet eenvoudig den dollar op f 2.47¹/₂ kan stellen.

Doch zoo groot als men wel voorgeeft, is het verschil toch ook weer niet.

Amerikanen, die hier een tijd wonen, verklaarden ons, dat het leven in ons land niet noemenswaard goedkoper is dan in Amerika.

Wanneer men nu al deze factoren laat gelden, zal ieder toegeven, dat de kerkelijke inkomsten daar op hoog peil staan.

De kerk, welke wij op het oog hebben, worstelt ook niet met een jaarlijksch tekort, dat telkens weer na veel bedelen bij elkaar wordt gebracht, gelijk dat ten onzent maar al te dikwijls regel is.

Had zij op 1 Januari 1924 in kas 48 dollar en 88 dollarcenten, op 1 Januari 1925 kon zij boeken 100 dollar en 17 dollarcenten.

En nu meene men niet, dat deze kerk een uitzondering is.

Er zijn kleinere kerken, waarin per ziel nog meer wordt gegeven.

Hetzelfde verschijnsel als hier, dat de inkomsten met de grootte van een gemeente procentgewijze dalen, doet zich ook daar voor.

Maar daar is men zoo verstandig om het als een wet van Meden en Perzen vast te stellen: een kerk mag niet massaal worden, zij moet door één predikant te beartelden zijn.

Och, die angstig bezorgde kerkeraden hier, die vreezen, dat door het institueeren van zelfstandige kerken in den omtrek de moedergemeente gebrek zal leiden!

Die groote stadsgemeenten, welke een benaauwd blik werpen naar de kerkkas, wanneer het denkbeeld van wijkkerken weer op het tapijt wordt gebracht.

Ziet naar Amerika.

Daar is de wijkkerk een der grootste zegeningen van het kerkelijk leven.

Daar wordt het gebod van onzen Heiland; weid Mijn lammeren, hoed Mijn schapen, beter nageleefd.

Dorst men ook hier in dit opzicht den berg der geboortzaamheid betreden.

Men zou het ondervinden: op den berg des Heeren zal het voorzien worden.

De hoofdzaak, waarmee een kerkeraad zich heeft bezig te houden is deze: kan onze gemeente naar behoren bearbeid worden? Kunnen wij het voor den Koning der kerk verantwoorden?

Leeft hij uit dit besef, dan zullen alle andere dingen, ook de financiën, hem toegeworpen worden.

Hoe komen deze inkomsten bij elkander?

Wie het staatje uit ons vorig nummer raadpleegt, ziet, dat de grootste inkomstenpost geboekt is onder het hoofd: *budget*. Die beloopt niet minder dan 14673 dollar en enkele centen.

Het *budget-systeem* is wat wij zouden noemen het stelsel van vrijwillige bijdragen.

Maar het wordt daar op wat andere wijze toegepast.

De kerkeraad maakt een begroting op en deelt aan de gemeente mede, hoeveel een gezin gemiddeld moet opbrengen. Hij rekent het niet met procenten voor ieder inkomen uit, maar volstaat ermee het gemiddelde bedrag te noemen. Dan moet ieder maar uitrekenen, hoeveel hij voor zijn gezin heeft bij te dragen. Iemand met een klein inkomen weet heel goed, dat dat gemiddelde van hem niet verwacht wordt. Daarentegen verstaan de beter gesitueerden het niet minder goed, dat zij ver boven het gemiddelde hebben uit te gaan. Voorts wordt het aan ieders vrijheid overgelaten. En... het marcheert.

Van kwitanties aanbieden aan de huizen is men daar niet gewend. Aan het begin van het jaar laat de kerkeraad een stapeltje enveloppen aan ieder adres bezorgen, waarop het gezinsnummer staat. Het gezinsnummer doet dan wekelijks zijn bijdrage in één der enveloppes (ter grootte ongeveer van onze visitekaartjes, maar meer vierkant) en werpt die des Zondagsmorgens in de kollekte. Dat kollekteeren geschiedt daar niet met zwarte fluweelen slaapmutsen en een hengel er aan, die het vaak op de lichtpunten in de kerk gemunt heeft en ook weleens op hoeden en boeden van kerkgangers en kerkgangsters, en van den kollektant zekere bedrevenheid in de uitrek-gymnastiek vordert. Neen, men heeft daar ronde bakjes met platten bodem, vervaardigd van mahonie of een andere edele houtsoort en van binnen met pluche bekleed of ook aardig gevlochten mandjes. Die bakjes of mandjes geeft men door. Soms staat aan iederen kant van een rij een kollektant om ze, zoodra ze een rij gepasseerd zijn, aan die daarachter over te reiken. Maar soms ook doen de kerkgangers dit zelf en haalt de kollektant aan de laatste rij de bakjes of mandjes op. In een minimum van tijd is de kollekte afgelopen. Betaalt iemand nu liever per maand, dan laat hij gedurende 40 van de 52 Zondagen de kollekte passeeren. Niemand vindt het vreemd, dat hij er niets in doet. De man zal er zijn reden wel voor hebben. Wil hij per drie maanden betalen, ook goed. Ieder doet, gelijk het hem het beste uitkomt. De Amerikaansche vrijheid wordt ook in de kerk niet verloochend. Wel is die vrijheid niet onbegrensd. Loopt het tegen het eind van het jaar en heeft iemand aan zijn verplichtingen niet voldaan, dan krijgt hij een waarschuwing van den boekhouder, dat hij gedurende dat jaar nog slechts zooveel heeft bijgedragen. Is men ervan overtuigd, dat iemand meer kon geven, dan kan hij den een of anderen dag een paar broeders verwachten, die hem namens den kerkeraad hierop wijzen.

Hoewel wij geen voorstanders zijn van kollekteeren voor den kerkedienst, begrijpt men, dat zulk een kollekte een geheel ander karakter draagt. Ze bespaart veel rompslomp en kosten van inruig. Ze is praktisch Amerikaansch.

In onze wijkkerk dan wordt 's morgens de *budget-kollekte* gehouden, 's middags en 's avonds echter een kollekte tot delging van de *kerkelijke schuld*.

Het staatje wijst uit, dat deze laatste kollekten bijna twee duizend dollar per jaar opbrengen.

De geheele gemeentelijke schuld bedraagt in die kerk vijftien duizend dollar.

Men loste in 1924 daarvan af 1600 dollar.

Over enkele jaren zal die kerk dus geheel vrij van schuld zijn.

Wie zal ontkennen, dat dit nederdaad als voorbeeldig moet geroemd?

Dit dan over de inkomsten.

Een volgend maal over de uitgaven.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Verzadiging der vreugde.

Gij zult mij het pad des levens bekend maken; verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; liefdelijken zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk.

Psalm 16:11.

Dit woord van David tot zijn God is een heilige geloofsuiting, in vol vertrouwen uitgesproken. Maar er achter en er onder ligt een droefstomende bekentenis.

Want, als we goed lezen, bemerken we hoe hier verondersteld en stilzwijgend uitgesproken wordt, dat wij menschen, op aarde levende, het eigenlijke leven niet kennen of bezitten, doch midden in den dood liggen.

En verder, dat wij van nature zelfs het pad naar het waarachtige leven niet kennen.

Maar — en dit stemt tot dankbare aanbidding — God heeft dien weg ontsloten, dat pad bereid, waarlangs we in Zijn gemeenschap kunnen komen.

Dus tot het rijke, vreugdevolle, waarachtige, eeuwige leven kunnen geraken.

En niet alleen dat de Heere dien weg bereid heeft, Hij maakt hem ook aan Zijn kinderen bekend. Hij opent de poort. Hij geeft kracht om er door te treden.

Hij leidt op den weg. En tot het einddoel.

Gij zult mij het pad des levens bekend maken.

Wat was het voor David vertrouwd door het vasthouden aan de belofte van zijn God naar deze niet onzekere toekomst uit te zien, en er op te hopen. Het was hem een uit de verte inblikken in de heerlijkheid, die God bereid heeft dien die Hem vreest. Al reikte natuurlijk zijn horizon nog niet ver, al was zijn blik nog beperkt, het goddelijk licht straalde hem toch uit de belofte tegen en hij strekte er zijn verlangende armen vol heimwee heen.

Gelukkig de mensch, die zeggen kan: Gij zult mij leiden door Uw raad, en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen.

Want op het pad des levens wordt verzadiging der vreugde gevonden door 't licht, dat van Gods aanzicht straalt.

Daarom voegt de dichter er bij: verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht.

In dezen 16den Psalm blijkt onweersprekelijk, dat de verwachting van Israëls vromen zich volstrekt maar niet tot dit aardse leven beperkte, doch dat er in hun hart ook wel degelijk hoop op een zalig hiernamaals woonde.

Wel was die verwachting nog veelszins vaak en onbested, maar dit was er toch de hoofdinhoud van: het eeuwige leven zal bestaan in een rechtstreeksche gemeenschap met God als verzoend Vader.

Geen wonder dus, dat David zoo opgetogen jubelt als zijn blik zich op dat hemelsche vaderland richt: verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht.

Ja, dat zal de hemel zijn: het „aangezicht Gods“ te aanschouwen, verzadigd te worden met zijn goddelijk Beeld, het Lam te aanbidden, en in die zalige vreugde volle verzadiging te ontvangen.

Welzigh de mensch, wiens oogen die heerlijkheid zullen zien en die, tot verzadiging toe, dat eeuwige deel zal genieten.

Want liefdelijken zijn in Uwe rechterhand, o God, eeuwiglijk.

Zoo kon dit lied van geloofsoverwinning eindigen.

Deze Psalm van David, in diepe betauwing op aarde begonnen, aangevangen met een schrillo noodkreet uit de ellende, eindigt in den hemel, met een voorsmaak der eeuwige vreugde.

Niet alleen loch, zoo zingt de dichterkoning, dat de gezaligden Gods aangezicht zullen aanschouwen, maar ze zullen ook uit Zijne hand, uit die zegenbrengende en heilgevende rechterhand Gods verkwikt worden.

Die rechterhand is vervuld met „liefdelijkheden“, met heilgenot en zalige vreugde.

Die rijkdom is onuitputtelijk.

De Heere blijft er tot in eeuwigheid van uitdeelen en toch wordt die schat nooit minder.

Is het wonder, dat de geredde zondaar, bij het zien op die voorgestelde vreugde, zijn nieren zeer voelt verlangen in zijn schoot, en blijmoedig, ook in het dal der beproeving, het lied der hope aanstemt?

Gij zult mij leiden door Uw raad,
o God, mijn heil, mijn toeverlaat.
En mij, hiertoe door U bereid,
Opnemen in Uw heerlijkheid.

M.

KERKELIJK LEVEN.

Mag met een verbeterde bijbelvertaling langer gedraald?

XX.

Sinds de Synode van 1917, waarop de zaak ter sprake kwam, is er veel veranderd. Een groot deel van het voorbereidende werk, dat daar noodig werd geacht, is thans geleverd.

Het tekstonderzoek is thans op een rustpunt gekomen. Andere vertalingen dreigen ook in onze kringen de Statenvertaling te verdringen.

Voorbeelden ter vergelijking van de Stv. (= Statenvertaling) met nieuwe vertalingen, welke als voorbereidend werk voor een verbeterde vertaling kunnen dienen.

1. Uit de Psalmen. 2. Uit Jesaja. 3. Uit Jeremia. 4. Uit de Klagelieden. 5. Uit Habakuk. 6. Uit Nahum. 7. Uit 1. Konink. 8. Uit Mattheüs. 9. Uit Galaten. 10. Uit Efez. 11. Uit Filippenzen.

Evenals Prof. Greijdanus van Kampen heeft ook Prof. van Leeuwen van Utrecht een drietal Paulinische brieven in Kok's „Korte Verklaring“ bewerkt en wel Kolossensen en 1 en 2 Thessalonicenzen.

Uit de vele veranderingen, welke hij in zijn nieuwe vertaling aanbrengt, worde hier op slechts enkele gewezen.

Eerst dan uit den brief aan de Kolossensen.

Ingruipend schijnt de verandering, welke hij voorstelt in Kol. 1:15. Voor „de Eerstgeborene aller creaturen“ (Stv.) wil hij lezen: „Eerstgeborene over alle schepsel“. In dien zin werd het eigenlijk van orthodoxe zijde steeds verklaard, maar hier is het ook voor den eenvoudige uit de vertaling duidelijk.

Kol. 1:26 luidt in de Stv. „[Namelijk] de verborgenheid, die verborgen is geweest van [alle] eeuwen en van [alle] geslachten, maar nu geopenbaard is aan Zijn heiligen“. Prof. van Leeuwen vertaalt echter: „de geheimenis, verborgen geweest voor de wereldperioden en voor de generaties — nu echter werd het geopenbaard aan Zijne heiligen“. Men lette er op, hoe in deze laatste vertaling alle inlissingen vermeden zijn. Zonder verder te vragen of „eeuwen“ en „geslachten“ niet behouden konden blijven, heeft Prof. Van Leeuwen ongetwijfeld willen laten uitkomen, dat bij „eeuw“ hier niet mag worden gedacht aan een tijdperk van juist honderd jaar en bij „geslacht“ niet aan de genetische samenvatting van verschillende families.

Paulus drukt zich in Kol. 1:29 krachtiger uit dan de Stv. doet vermoeden. Deze heeft: „Wantoe ik ook arbeide, strijdende naar Zijne verking, die in mij werkt met kracht“. Prof. v. L. zet daarvoor in de plaats: „hiervoor zwoeg ik ook, worstelende overeenkomstig Zijn energie, die machtig in mij werkt“.

Ziet toe, dat niemand u als een roofvervoere door de filosofie en ijdele verleiding, naar de overlevering der menschen, naar de eerste beginselen der wereld en niet naar Christus. Aldus de Stv. in Kol. 2:8. Evenwel wordt dit door Prof. v. L. vereenvoudigd tot: „Geef acht, dat er niet iemand is, die u meeneemt door z'n filosofie, die ijdel bedrog is, volgens menschele overlevering, volgens de wereldsche elementen, en niet volgens Christus“. De „eerste beginselen der wereld“, gelijk de Stv. ze noemt, zijn dikwijls opgevat in een zin, welke niet juist kan zijn en welke eenigszins door die vertaling in de hand wordt gewerkt. Hiermee is echter niet gezegd, dat door de vertaling „wereldsche elementen“ vaststaat, wat er mee bedoeld is. Zij heeft alleen deze verdienste, dat zij een veel voorkomend misverstand afsnijdt.

Een aanmerkelijke verbetering beteekent ook de nieuwe vertaling van Kol. 2:14. Onze Stv. roept hier weer inlissingen te hulp. En dat geheel onnoodig. Zij geeft te lezen „Uitgewischt hebbende het handschrift, dat tegen ons was, in inzettingen [bestaande], hetwelk, [zeg ik] eenigerwijze ons tegen was en heeft dat uit het midden weggenomen, hetzelve aan het kruis genageld hebbende“. In de nieuwe vertaling is dat geworden: „doorhalend het tegen ons getui-

gend document, dat met z'n inzettingen tegen ons was, heeft Hij ook dit tusschen ons weggenomen, doordat Hij het aan het kruis nagelde“. In het midden latend of het niet wenschelijk is het woord „document“ door een zuiver Hollandsch woord weer te geven, moet men toegeven, dat het woord „handschrift“ weinig inhoud voor ons heeft. Heel de zinsconstructie heeft hier een gunstige wijziging ondergaan.

Een van de moeilijke plaatsen in dezen brief is hoofdstuk 2:18, 19. De Stv. maakt ervan: „[dat] niemand u overheersche naar z'n wil in nederigheid en dienst der engelen, intredende in hetgeen hij niet gezien heeft, te vergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vleesch; en het hoofd niet behoudende, uit hetwelk het gehele lichaam, door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd zijnde, opwaart met Goddelijken wasdom“. Prof. v. L. leest hiervoor: „Niemand ontzegge u den kamprij, terwijl hij behagen heeft in „nederigheid“ en engelenvroomheid, in gezichten ingewijd, voor niets zich ophlazen door zijn vleeschelijken zin, en hij houdt zich niet aan het Hoofd, uit wien het gehele lichaam door de gewrichten en verbindingen z'n toevoer verkrijgt en saamgehouden wordt, en (zoo) wast met Goddelijken wasdom“.

De afwijking van de Stv. is hier al bijzonder sterk. Weinig woorden bleven onveranderd.

Men stelle maar naast elkaar:

„dat niemand u overheersche“ en: „niemand ontzegge u den kamprij“ (dit laatste is veel nauwkeuriger);

„naar z'n wil“ en: „terwijl hij behagen heeft in“;

„intredende in hetgeen hij niet gezien heeft“ en: „in gezichten ingewijd“;

„te vergeefs opgeblazen zijnde door het verstand zijns vleesch“ en: „voor niets zich ophlazen door zijn vleeschelijken zin“;

„het hoofd niet behoudende“ en: „hij houdt zich niet aan het Hoofd“;

„door de samenvoegselen en samenbindingen voorzien en samengevoegd“ en: „door de gewrichten en verbindingen z'n toevoer verkrijgt en saamgehouden wordt“ (de schrijfwijze „z'n“ voor „zijn“ prefereren wij niet).

Wie zou durven betwisten, dat de nieuwe vertaling veel licht over deze moeilijk verstaanbare plaats ontsteekt? Natuurlijk blijven hier nog vragen te over. Paulus zinspeelt hier op religieuze toestanden, waarvan wij tenogtoe niet voldoende op de hoogte zijn. En als wij ons één opmerking mogen veroorloven: wij geven de voorkeur aan het „dienst der engelen“ of liever nog aan: engelenverering, dan aan het „engelenvroomheid“ der nieuwe.

Maar dat zijn al te maal dingen, welke eventueel door de Synode te benoemen Deputaten kunnen overwegen.

In Kol. 2:33 werkt de Stv. weer kwistig met inlissingen. „Dewelke wel hebben eene [schijn]rede van wijsheid in eigenwilligen [Gods]dienst en nederigheid en [in] het lichaam niet te sparen, [doch] zijn niet in eenige waarde, [maar] tot verzadiging van het vleesch“. Dat het zonder of met een kleine inlissing, welke eigenlijk geen inlissing is, ook kan, bewijst Prof. v. L.: „Deze, hoewel zij den naam van wijsheid hebben in eigenwilligen godsdienst en nederigheid en niet ontzien van het lichaam, zonder voor iemand van waarde te zijn, dienen tot verzadiging van het vleesch“.

Langer mogen we echter bij dezen brief niet stilstaan.

Daarom vestigen wij alleen nog maar de aandacht op Kol. 3: „En de vrede Gods heersche in uwe harten, tot welken gij ook geroepen zijt in één lichaam: en weest dankbaar“ (Stv.). En daarnaast: „En de vrede van Christus zij kamprechter in uwe harten, tot welken gij ook wordt geroepen in één lichaam: en beloont u vriendelijk“ (Prof. v. L.).

Thans komt 1 Thessalonicenzen aan de beurt. Als voorbeelden kiezen wij 2:6, 17; 3:1, 5; 4:6 en 5:1.

Eerst 1 Thess. 2:6.

„Noch zoekende eer uit menschen, noch van u, noch van anderen; hoewel wij [u] tot last konden zijn als Christus' Apostelen“, zoo de Stv. „Noch hebben wij van menschen eer gezocht, hetzij van u of van anderen, hoewel wij als apostelen van Christus in aanzien kunnen zijn.“ Zoo Prof. v. Leeuwen. Dat de laatste vertaling beter in het verband past, ziet men bij den eersten oogopslag.

1 Thess. 2:17.

„Maar wij, broeders! van u beroofd geweest zijnde voor een kleine wijle tijds, naar het aangezicht, niet naar het hart, hebben ons te overvloediger benaardigd, om uw aangezicht te zien met groote begeerte.“ Zoo de Stv. „Wij nu, broeders, van u voor korten tijd verwijderd gehouden — in persoon, niet met het hart — hebben ons te sterker bejverd in groot verlangen,

uw aangezicht te zien.“ Zoo Prof. v. Leeuwen. Klinkt de laatste vertaling niet veel natuurlijker?

1 Thess. 3:1.

„Daarom [deze begeerte] niet langer kunnende verdragen, hebben wij gaarne willen te Athene alleen gelaten worden.“ Zoo de Stv. „Wij konden het dan ook niet langer nithouden en wilden liever alleen achterblijven in Athene.“ Zoo Prof. v. Leeuwen. Hier kan weer gekonstaleerd worden, dat de inlassing van de Stv. geheel overbodig is, ja zelfs storend werkt. En wij denken niet, dat iemand het zal willen opnemen voor de zinsnede „hebben wij gaarne willen te Athene alleen gelaten worden“, waar een zooveel eenvoudiger overzetting mogelijk blijkt.

1 Thess. 3:5.

„Daarom ook [deze begeerte] niet langer kunnende verdragen, heb ik [hem] gezonden, om uw geloof te verstaan, of niet misschien de verzoeker u zou verzocht hebben, en onze arbeid ijdel zou wezen.“ Zoo de Stv. „Daarom hield ik het ook niet langer uit en zond om te vernemen naar uw geloof, of toch niet de verzoeker u verzocht had en onze moeite op niets zou uitloopen.“ Zoo Prof. v. Leeuwen. Niet zoo gemakkelijk is het te verstaan, wat het beteekent „om uw geloof te verstaan“. Te vernemen naar uw geloof“ begrijpt daarentegen ieder.

1 Thess. 4:6.

„Dat niemand z'n broeder vertrede, noch bedriegt in [z'ne] handeling.“ Zoo de Stv. Wat mag dat beduiden? vraagt men allicht. „geen uithuilen en afzetten bij het zaken doen“ antwoordt Prof. v. L. in zijn vertaling kort en bondig.

1 Thess. 5:1.

„Maar van de tijden en de gelegenheden, broeders! hebt gij niet van noode, dat men u schrijft.“ Zoo de Stv. Uit het verband laat zich wel opmaken, wat hiermee is bedoeld. Toch is het „Over het „hoelang“ en „wanneer“ een schrijven te ontvangen, broeders, hebt gij niet noodig“, nog wel zoo eenvoudig.

Het zal wel niet noodig zijn er nogmaals aan te herinneren, dat wij niet steeds en onvoorwaardelijk voor de nieuwe vertaling partij kiezen.

Als men maar toegeeft, dat het zaak is zich over deze dingen te beraden.

Wij komen dan nu tot 2 Thessalonicenzen.

Voorop gaan een paar losse teksten.

2 Thess. 2:15.

„Zoo dan, broeders! staat [vast] en houdt de inzettingen, die u geleerd zijn, hetzij door [ons] woord, hetzij door onzen zendbrief.“ (Stv.). Het woord „inzettingen“ zou misverstand in de hand kunnen werken. „Overleveringen“ is beter. Aldus dan ook Prof. v. L.: „Welnu dan broeders, weest standvastig en houdt u aan de overleveringen, die gij van ons geleerd hebt, mondeling of per brief.“

2 Thess. 3:6.

Paulus gebiedt hier, dat men zich zal onttrekken van den broeder „die ongeregeld wandelt“. Waarin dat ongeregeld wandelen bestaat, meldt de Stv. niet. Maar de vertaling van Prof. v. L. licht ons in, dat de broeder „(z'n) werk verzuimt“. Er waren er immers in Thessalonika, die met het oog op de Wederkomst des Heeren niet meer arbeiden wilden.

Als naar gewoonte drukken we ook een gedeelte uit beide vertalingen af, opdat de lezer ze vergelijke.

Ditmaal de perikop over den afval en den antichrist (2 Thess. 2:1–12).

1. En wij bidden u, broeders!

1. Wij vragen u, eider broeders, met betrekking tot de komst onzer Heeren Jezus Christus en onze vereeniging met Hem.

2. Dat gij niet haastiglijk

2. dat gij u niet (zoo) spoedig het hoofd op het laaf brengen of opgewonden geraakt, noch door een geestesuiting, noch met beroep op een woord of een brief van ons, als zou de „dag der Heeren“ aangebroken zijn.

3. Laat niemand op een

3. Laat niemand op eenen manier u misleiden.

4. Die zich tegenstelt en

4. want eerst moet de afval komen, en de goddeloos mensch geopenbaard worden — het kind des verderfs, — die zich verzet en verheft tegen al wat God heeft of verordent; hij zal zelfs in den tempel Gods plaats nemen, en (trachten te) bewijzen, dat hij God is.

5. Herinnert gij u niet, dat ik

5. Herinnert gij u niet, dat ik, toen ik bij u was, u dit (meer dan eens) gezegd heb?

6. En nu, wat (hem) weder

6. En voor 't oogenblik weest gij, wat (hem) weerhoudt; als het zijn tijd is, moet hij geopenbaard worden.

7. Want als mysterie is

7. Want als mysterie is reeds de goddeloosheid werkzaam; alleen (niet langer dan

hem nu we hem weder uit het midden van de wereld.

8. En als rechtge gods denwelken zal door de monds, en te de verschij kannt.

9. (Hem, z konnt is naa Satans, in a kenen, en v gen).

10. En i der onrechts genen, die daarvoor dat waarheid hebben, on

11. En zonden e ling, dat zi gelooven;

12. Opdat deeld worde heid niet maar een w gehad in de

Persoon vende ver

De rede

De Antic

Maar ov

passage d

Ze draa

— Schrift

Op de

zij van s

geen sche

passage, v

is de Hei

dood hoek

schenkt a

en licht v

realiteiten

Welken

een midre

lijkheid op

volgt verk

bestaan.

Naast d

verlichting

„zielsoog“

waarover

Eerst d

Schrift „g

God“.

Als die

De leer

ting des

meerde be

De Gerd

een verl

en wel de

Maar va

bij de Sch

niets.

En met

Voor he

ring.

En al

(Ef. 5:13).

De Sch

Heiligen G

Wie dan

van den

in de Sch

deze het w

Het lich

zelf ontste

Door een

dus de Hei

nog eens

Of erger

tes in de S

Al wie

zulk een

De Schri

Wij zoud

psalm, wa

en nacht

verkondig

tugenis de

in machtig

de natuur,

lijkheid de

getuigenis

eenigszins

nachtsans,

Maar mis

betwisten,

woord gele

eigenaardig

tusschen

Woord God

willen wij

laten.

Om deze

119den psa

op het bek